

DEL 1: Plan mot diskriminering och kränkande behandling lå 22/23

***Alla kan, alla vill, alla behövs. Tillsammans gör vi
Vendelsöalmsskolans elever till vinnare av framtiden!***

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

Inledning	3
Grunduppgifter	
Utvärdering av fjolårets plan	4
Kartläggning	7
Resultat och analys	
Resultat från Skolinspektionens skolenkät 2022	8
Resultat från Haninges skolenkät för grundsärskolan	
Resultat från Haninge kommuns skolenkät 2022: Grundskola	
Resultat gällande fritidshem åk 1–3 samt grundskolan åk 1–9	
Analys av resultat	10
Rutiner för akuta situationer	13
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	
Rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp när elev kränks av andra elever	15
Rutiner för dokumentation av kränkningsärenden	16
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	17
Bilagor	18
Begrepp (DO)	
Diskrimineringsgrunder (DO)	19
Handlingsplan vid kränkningar på sociala medier	21

Inledning

Skolan har skyldighet att aktivt arbeta mot trakasserier och diskriminering enligt Diskrimineringslagen (2008:567; rev. 2017) samt mot kränkande behandling enligt Skollagen (2010:800, kap. 6). Skolan har också skyldighet att utarbeta en plan för detta arbete.

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan (Skollagen 2010:800, kap. 6).

Vendelsömalmskolan har valt att samordna dokumentationen och arbetet med främjande likabehandling och förebyggande åtgärder gällande såväl kränkande behandling som trakasserier och diskriminering i denna *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*, som utgörs av del 1 och del 2 i syfte att göra den mer tillgänglig för läsaren.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen: grundskola, anpassad grundskola och skolbarnomsorg.

Ansvariga för planen: Rektor Ulrika Pettersson/biträdande rektor Anneli Molander

Vår vision: *Alla kan, alla vill, alla behövs. Tillsammans gör vi Vendelsömalmskolors elever till vinnare av framtiden!*

Planens giltighetstid: Planen gäller från 2022-09-01 till 2023-08-31.

Elevernas delaktighet: Eleverna i grundskolan har under vårterminen 2022 besvarat Vendelsömalmskolors egen trygghetsenkät, som innehåller frågor om trygghet/otrygghet, kränkande behandling och diskriminering. Eleverna kunde också ge sina synpunkter på vad skolan kunde göra för att utöka elevernas trygghet i samma enkät.

Eleverna i grundskolan har fått diskutera resultatet av trygghetsenkäten i slutet av vårterminen under ledning av klasslärare/mentor. Högstadiееlever har även erbjudits möjlighet till att enskilt utvärdera planen via en webbenkät.

Vårdnadshavarnas delaktighet: Vårdnadshavare har fått lämna synpunkter kring skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling, när de har deltagit i utvärderingen av skolans plan i juni 2022.

Personalens delaktighet: All skolans personal har i juni 2022 getts möjlighet att tillsammans med sitt arbetslag/sin arbetsgrupp utvärdera skolans plan inklusive sin egen del i tillämpningen av planen samt lämna förslag på nya åtgärder.

Förankring av planen: *Plan mot diskriminering och kränkande behandling lå 22/23* ska diskuteras under höstterminen i skollednings- och ledningsgruppen innan den läggs på skolans hemsida, där föräldrar och allmänhet får ta del av den. Senast under vecka 41 ska lärarna, fritidspersonal och övrig personal ha fått tillgång till den via Unikum och Google Drive.

Trygghetsteamet ska under höstterminen 2022 informera eleverna om planen, främst om vad eleverna ska göra om de känner sig kränkta samt om vad skolan kommer att göra om anmälan om kränkningen kommer in.

All personal ska i sitt eget arbetslag och under ledning av utvecklingsledare eller biträdande rektor diskutera hur denna plan ska förankras i den aktuella elevgruppen och hur planens åtgärder ska användas i den egna verksamheten.

Klasslärarna/mentorerna ska informera och diskutera planen med sina ansvarselever på det sätt som är lämpligt för elever i den aktuella årskursen. När klasserna och fritidshemmet senare arbetar med värdegrunden och genomför olika åtgärder som finns i planen ska personalen kommunicera detta till såväl elever som föräldrar så att de kan se hur arbetet knyter an till planen.

Utvärdering av fjolårets plan

Genomförande av utvärdering: I juni 2022 genomförde personalen en utvärdering av *Plan mot diskriminering och kränkande behandling lå 21/22*. Detta skedde via en webbenkät som svarades gemensamt av det egna arbetslaget/den egna arbetsgruppen. Även högstadieeleverna och vårdnadshavare fick erbjudande om att utvärdera planen individuellt genom en webbaserad enkät.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan: Högstadieelever, personal och föräldrar var direkt delaktiga i utvärderingen. Sammanlagt valde 45 vårdnadshavare, sex av tio arbetslag/arbetsgrupper samt 13 högstadieelever att delta i utvärderingen. Dock var det endast 15 av svarande vårdnadshavare och fem av svarande högstadieelever som kände till skolans plan och som därmed kunde delta i utvärderingen. Resultatet från den enkätundersökning som eleverna deltog i visade också indirekt vilka mål som hade uppnåtts och vilka åtgärder som hade/inte hade gett resultat.

Kort sammanfattning av utvärdering

Anpassad grundskola: Personalen har fortlöpande arbetat för att främja likabehandling och för att förebygga kränkningar enligt förra läsårets plan.

Grundskolan: Utvärdering visar att de olika personalgrupperna känner till *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* medan majoriteteten av svarande högstadieelever och vårdnadshavare inte gör det. Eftersom svarsunderlaget från elever och vårdnadshavare är så lågt, kan inte deras svar tas med i denna plan. Därför kommer tyvärr utvärderingen att endast präglas av Vendelsömalmskolans egen personals syn på hur planen fungerat.

Personalens utvärdering av skolans främjande likabehandlingsarbete gav varierande resultat. Någon grupp menade att uppdraget som rastvakt har gjort att de kunnat skapa relationer till elever som de inte haft relation med tidigare medan en annan grupp har upplevt att de kunnat förebygga konflikter när personal hunnit fånga upp smågrupper i tid innan konflikter hunnit uppstå.

Alla arbetslag har genomfört likabehandlingsarbete utifrån skolans värdegrund. Som exempel på detta arbete ges arbete med skolans fyra värdeord (kunskap, glädje, trygghet, samarbete), röd

tråd mellan skola och fritidshem, samarbetsövningar/grupparbeten, rastaktiviteter, relations- och trygghetsskapande aktiviteter av olika slag, etc.

I sina olika roller har personal också arbetat för främjande likabehandling genom 1) att ha olika extra anpassningar för elever och genom att bemöta olika elever utifrån deras förutsättningar/behov, 2) att plocka upp elevers intressen som sedan vävts in i verksamheten, 3) att utmana elever att prova nya saker, 4) arbeta med frågor kring sexualitet, samtycke och relationer, 4) att samtala om likabehandling och de olika diskrimineringsgrunderna, o.s.v.

Som utvecklingsområden inom skolans likabehandlingsarbete ges bland annat följande: 1) elever behöver ges mer inflytande gällande val av rastaktiviteter, de behöver även mer material för aktiviteter samt tillgång till flera engagerade vuxna, samt att 2) personal behöver ges mer tid för planering av rastaktiviteter.

Skolans arbete att förebygga kränkande behandling får både ris och ros av personal. Ordningsregler i matsalen, kameraövervakning, punktmarkering av utsatta områden, schemalagda rastvärdar etc. är åtgärder som personal tycker har fungerat bra i det stora hela även om det finns vissa saker som behöver utvecklas vidare. Det som efterlyses är: 1) Fler personal som rastvärdar, 2) mer organiserade rastaktiviteter, 3) behov av att se över ordningsreglerna samt att all personal följer dem, 4) behov av tydligare organisation kring hur ”hål” täckas upp vid personalfrånvaro, 5) behov av att schemalägga personal som sitter och äter pedagogisk lunch samt 6) fler personer som kan gå in och kolla på kameraövervakningen.

Fem av sex svarande arbetslagen har använt sig av följande förebyggande åtgärder: 1) att vara rastvärd/rastvakt, 2) att vara med eleverna på rasterna, 3) att samtala med eleverna om personliga gränser samt 4) att skapa kontakt med eleverna i samband med pedagogisk lunch i matsalen. Tre arbetslag har arbetat i blandade åldersgrupper medan två arbetslag har varit medföljande personal i eller i anslutning till omklädningsrummet samt ordnat lekaktiviteter utomhus.

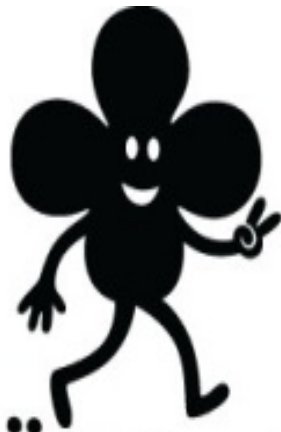
På frågan om hur personalens nolltolerans mot alla former av kränkande behandling och diskriminering fungerar i allmänhet svarade tre arbetslag att det fungerar bra, ett arbetslag att det fungerar varken bra eller dåligt medan detta behöver utvecklas enligt ett arbetslag. När samma fråga ställdes till det egna arbetslaget så var det fyra arbetslag som tyckte att deras nolltolerans fungerade bra. Ett av dem tycker att det alltid finns plats för förbättring om man ser till all personal på skolan.

Majoriteten av de svarande i personalgruppen känner till hur de olika typerna av kränkingsärendena ska anmälas men två arbetslag var delvis osäkra.

Årets plan ska utvärderas senast: 2023-06-17.

Utvärderingssätt: Läsårets plan 22/23 ska utvärderas på tre plan:

1. Elevernas utvärdering i maj/juni 2023: Eleverna i åk 4–9 inbjuds att självständigt delta i en webbaserad utvärdering på lektionstid/mentorstid.
2. Föräldrarnas utvärdering i maj/juni 2023: Föräldrarna inbjuds att göra en webbaserad utvärdering av planen.
3. Personalens utvärdering i juni 2023: Personalen ska utvärdera planen i sina olika arbetslag/arbetsgrupper via en webbenkät. Utvärderingen ska genomföras utifrån både slutna och öppna frågor.

VENDELSÖMALMSSKOLAN

Kartläggning

Kartläggningsmetoder: Skolans webbaserade enkätundersökning för grundskoleelever. Haninge kommuns skolenkät 2022 samt Skolinspektionens skolenkät 2022. Personal har rapporterat kränkningar gällande elever via DF-respons.

Områden som berörs i kartläggningen: Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Delaktiga i kartläggningen: Vårdnadshavare till elever i förskoleklass (16), till grundskoleelever (116) och grundsärskoleelever (5) svarade på Skolinspektionens skolenkät under vt 2022. Även elever i åk 5 (38) och åk 8 (94) svarade på denna enkät som innehöll frågor om trygghet och studiero. Grundskoleelever deltog i skolans egen enkätundersökning om trygghet/otrygghet, kränkande behandling och diskriminering i maj 2022. Sammanlagt deltog 340 grundskoleelever i undersökningen. På lågstadiet deltog 58 elever (24 flickor/34 pojkar) i undersökningen medan 90 elever (34 flickor/52 pojkar/4 annat alt. vill ej svara) deltog i undersökningen på mellanstadiet. På 7–9-enheten deltog 192 elever (80 flickor/102pojkar/10 annat alt. vill ej svara) i skolans egen enkätundersökning. Sammanlagt 134 elever i åk 4 och 8 svarade också på Haninge kommuns skolenkät.

Personalen har fortlöpande under läsåret kunnat rapportera in kränkningar i DF-respons.

Resultat och analys av resultat

Resultat från Skolinspektionens skolenkät 2022

Grundskoleelever i åk 5 och 8 fick svara på tre frågor om trygghet: 1) Känner du dig rädd för andra elever i skolan? 2) Känner du dig rädd för någon lärare eller annan vuxen i skolan? 3) Känner du dig trygg i skolan? De fick även svara på en fråga om hindrande av kränkningar: Litar du på att de vuxna i skolan gör tillräckligt om någon elev blir illa behandlad?

Skolinspektionen använde index (0–10) som mätvärden. Ju högre index desto mer positiv uppfattning. Indexvärdet för trygghet var 8,6 bland elever i åk 5 (8,2 flickor/9,1 pojkar) samt 5,8 (6,3 flickor/5,5 pojkar) gällande att hindra kränkningar.

Indexvärdet för trygghet var 8,6 bland elever i åk 8 (8,1 flickor/9,0 pojkar) samt 5,7 (5,2 flickor/6,2 pojkar) gällande att hindra kränkningar.

Pedagogisk personal (15 svaranden) på Vendelsömalmskolan gav indexvärdet 6,5 för trygghet. De svarade på två frågor gällande trygghet: 1) Upplever du att eleverna känner sig trygga i skolan? 2) Upplever du att ni vuxna i skolan gör tillräckligt om en elev blir illa behandlad?

Vårdnadshavare till elever i förskoleklass, i grundskola och i grundsärskolan fick svara på tre frågor om trygghet och studiero: 1) Upplever du att ditt barn känner sig tryggt i skolan? 2) Upplever du att ditt barn känner rädsla för andra elever i skolan? 3) Upplever du att ditt barn känner rädsla för någon lärare eller annan vuxen i skolan?

Indexvärdet för svaren gällande trygghet och studiero från förskoleklass elevernas vårdnadshavare (16 svaranden) blev 7,8 medan indexvärdet för svaren från fem vårdnadshavare till grundskoleelever blev 8,1. Motsvarande indexvärde blev 6,7 från 116 vårdnadshavare till grundskoleelever.

Resultat från Haninges skolenkät för grundskolan

Inget redovisat resultat p.g.a. för lågt deltagande.

Resultat från Haninge kommuns skolenkät 2022: Grundskola

Sammanlagt 134 elever i åk 4 och åk 8 svarade på enkäten. Enligt majoriteten av eleverna (85,8%) så stämmer det antingen helt (48,5%) eller delvis (37,3%) att de känner sig trygga i skolan. Likväl svarar 6,7% av eleverna att detta stämmer ganska dåligt eller inte alls (3,7%). Tryggheten har utökats med några procent i jämförelse med svaren från år 2021.

De flesta elever svarar att de instämmer helt (13,4%) eller delvis (53%) med påståendet att det är studiero på lektionerna. Ändå menar 17,9 % av eleverna att detta stämmer ganska dåligt och 7,5 % att detta inte stämmer alls.

Svaren gällande huruvida de vuxna på skolan gör det som behövs om en elev blir kränkt varierar mycket: Stämmer helt och hållet (17,2%), stämmer ganska bra (38,8%), stämmer ganska dåligt (11,2%) samt stämmer inte alls (6%). Vet ej (26,9%). Stor variation finns också gällande frågan om det på skolan finns elever som de är rädda för. Medan 62,6% av eleverna svarar att detta inte alls stämmer svarar 15,7% av eleverna att detta stämmer ganska dåligt. Övriga elever svarar att detta stämmer helt (9,7%), ganska bra (8,2%) eller att de inte vet (3,7%). Enligt majoriteten (82%) finns det inte personal som de är rädda för på skolan.

Resultat gällande fritidshem åk 1–3 samt grundskolan åk 1–9

Sammanlagt 340 elever i åk 1–9 svarade på skolans trygghetsenkät. Av dessa svarade även 58 elever på frågor om fritidshem.

Frågor om trygghet: Majoriteten av elever på fritidshem och grundskolans alla årskurser känner sig trygga på olika områden inom- och utomhus. Dock finns det flera elever i varje årskurs och på fritidshem som uppger att de känner sig delvis eller helt otrygga på vissa platser.

Tio fritidselever svarar att de känner sig både trygga och otrygga i kapprummet utanför fritids. Övriga platser på fritidshem känns både trygga och otrygga för enstaka elever.

Flera lågstadielever (13) svarar också att kapprummet utanför deras klassrum är delvis otrygg plats för dem medan 10 elever svarar att skolgården framför lågstadiebyggnaden är delvis (8) eller helt (2) otrygg plats för dem. Även berget bakom lågstadiebyggnaden uppges vara delvis (13) eller helt otrygg (1) plats av svarande lågstadielever.

Även om de flesta av svarande mellanstadieelever (75) känner sig trygga i klassrummet svarar 15 elever att de känner sig delvis otrygga där. Korridoren, entréplanen och trapphuset i

mellanstadiebyggnaden, korridoren i högstadiebyggnaden och utanför bild- och slöjdsal uppges vara helt eller delvis otrygga platser enligt flera mellanstadieelever.

Omklädningsrummet uppges av eleverna i åk 1–9 vara den mest otrygga platsen inomhus. Cirka 49% av mellanstadieelever och 25 % av högstadieelever uppger att de känner sig delvis eller helt otrygga i omklädningsrummet. Motsvarande siffra för elever i åk 1–2 är 34,5%. Resultat för åk 3 saknas på grund av tekniska problem.

Alla svarande elever i åk 1 och 2 känner sig trygga med sin klasslärare. Majoriteten av dessa elever känner sig också trygga med lärare som de känner och med sina klasskamrater. Även de flesta av mellan- och högstadieeleverna känner sig trygga med sin mentor, lärare som de känner samt med sina klasskamrater. Dock svarar 20 mellanstadieelever att de känner sig delvis otrygga med sina klasskamrater och 15 elever uppger att de känner sig delvis otrygga med sin mentor.

Över 63 % av lågstadieeleverna svarar att de känner sig delvis (35) eller helt (2) otrygga med andra elever på skolan. Medan majoriteten av dem (51) känner sig trygga med andra lärare som de känner så känner samtidigt majoriteten av dem helt (10) eller delvis otrygga (30) med lärare som de inte känner.

Likartade svar kommer också från mellan- och högstadieelever. Drygt 56% av mellanstadieelever känner sig delvis (50 elever) otrygga med andra elever i skolan och över 62% känner sig delvis (52 elever) eller helt otrygga (5) med lärare de inte känner.

Knappt 41% av svarande högstadieelever uppger att de känner sig delvis (72) eller helt otrygga (6) med andra elever på skolan samt delvis (64) eller helt otrygga (3) med lärare som de inte känner.

Största delen av lågstadieelever går till en rastvärd om de känner sig otrygga, Däremot svarar majoriteten av 282 mellan- och högstadieelever att de antingen inte gör något alls (136) eller pratar med en kamrat (127) om de känner sig otrygga.

Frågor om kränkande behandling, trakasserier och mobbing: Även om majoriteten av skolans elever (250 av 340) inte har blivit kränkta av andra elever på skolan, så uppger en stor andel elever i varje årskurs att de har känt sig kränkta av en annan elev i olika omfattning under läsåret 2021/2022. Det vanligaste sättet de har blivit kränkta på har varit genom att de har blivit retade eller att de har fått ta emot elaka ord/kommentarer. Även fysiska kränkningarna i form av sparkar, slag, knuffar, etc. kan ha inträffat.

Inga lågstadieelever, fem mellanstadieelever och 17 högstadieelever har känt sig kränkta på grund av någon av diskrimineringsgrunderna kön, etnicitet eller sexuell läggning. Sammanlagt 35 elever i åk 1–9 medger att de själva har kränkt andra elever under lå 2021/2022.

Flera elever (30) svarar att de har känt sig kränkta av någon vuxen på skolan. De flesta av dem (25) är högstadieelever. Ca 87 % av alla svarande eleverna uppger att de vet vad de ska göra om de känner sig kränkta, trakasserade eller diskriminerade.

På frågan om personal behandlar flickor och pojkar lika svarar ca 78% av eleverna (264) JA medan 76 elever svarar NEJ.

Analys av resultat

Kartläggningen visar att en övervägande andel elever i grundskolan inkl. fritidshemmet känner sig trygga på Vendelsömalmskolan. Alla elever känner sig dock ännu inte helt trygga på alla platser och med alla elever och alla lärare på skolan. På grund av för litet svarsunderlag saknas resultat för grundsärskolan.

Omklädningsrummet har av eleverna i åk 1–9 utpekats som den mest otrygga platsen i skolan. Det anmärkningsvärda är att 20 av svarande elever i åk 1–2 tycker att omklädningsrummet är delvis en otrygg plats trots att de oftast har med sig medföljande personal. I jämförelse med förra årets resultat verkar dock tryggheten i omklädningsrummet ha ökat något för lågstadiets del. Likväl visar resultatet av vår egen trygghetsenkät att vi som skola har fortfarande lång väg att gå för att utöka elevernas känsla av trygghet i omklädningsrum.

Men hur ska vi rent konkret göra för att generellt utöka denna känsla av trygghet hos våra elever när vi vet att känslan av trygghet betyder helt olika saker för olika elever? Även om vi sedan ett par år tillbaka har definierat vad vi menar med trygghet i vår trygghetsenkät så förefaller det så att elever ändå är osäkra på hur de ska tolka begreppet. Detta framkommer exempelvis hos vissa högstadieelevers svar där begreppet tolkas som ”att vara bekväm med” och ”att trivas” d.v.s. på ett helt annorlunda sätt än vad vi som skola menar.

Det är ytterst ovanligt att elever rapporterar om kränkningar i omklädningsrummet. Med tanke på den stora andel av elever som uppger att de känner sig delvis eller helt otrygga i omklädningsrummet så borde nog antalet anmälda kränkningar där motsvara denna andel, eller hur? Men så är inte fallet. Därför behöver vi nog försöka finna andra förklaringar till denna känsla av otrygghet.

En alternativ förklaring till känslan av otrygghet kan eventuellt finnas just i att det kan kännas jobbigt och obekvämt att byta om inför andra elever, även om det är klasskamrater. Att elever sedan kan ibland behöva vistas i samma eller angränsande omklädningsrum och byta om inför elever som de inte känner lär också bidra till denna känsla av otrygghet. Detta är en sannolik förklaring med tanke på att så många elever uppgett att de rent generellt sätt känner sig delvis eller helt otrygga med andra elever på skolan.

Många elever i åk 1–2 inkl. fritidselever menar att kapprummet utanför deras klassrum/fritidsrum kan vara en otrygg plats. Kapprummen är trånga och om 20–30 elever släpps ut samtidigt dit så uppstår det trängsel och därmed både oavsiktliga och avsiktliga knuffar. Risk för konflikter ökar. Eftersom det inte går att göra något åt kapprummen för att göra dem större eller minska antalet elever i klasserna, så återstår andra enkla förebyggande åtgärder, såsom att lärarna släpper ut och in elever i mindre grupper. Det borde inte vara svårt att genomföra.

Även skolgården framför lågstadiebyggnaden och berget bakom samma byggnad uppgavs av lågstadieelever vara otrygga platser. Det är svårt att sätta finger på varför elever känt sig otrygga just på skolgården men det är sannolikt att vissa incidenter gällande enskilda elever kan ha bidragit till denna känsla av otrygghet. Utökning av rastvärdar och rastaktiviteter på skolgården är en planerad åtgärd för att komma till rätta med detta problem.

Att elever kunnat känna sig otrygga på berget bakom lågstadiebygganden kan åtminstone delvis förklaras med att det inte går att se vad som händer om elever vistas på ”gången” mellan byggnaden och berget från gräsplanen där rastvärdarna gått runt. Det har hänt att rastvärdar

kunnat missa att ta en runda i denna gång. Genom att avgränsa vistelseområdet på rasterna och/eller genom att säkerställa att rastvärdar alltid ha uppsikt över gången mellan lågstadiebyggnaden och berget borde vi kunna utöka elevernas känsla av trygghet på berget.

Flera elever i åk 4–6 känner sig också otrygga i korridoren, entrén i G-huset samt i korridoren på högstadiet och utanför bild- och slöjdsal. Elever har kunnat ha sina ”inneraster” i G-husets korridorer utan organiserad tillsyn av personal. Eleverna har inte hunnit gå ut för att ha uteraster och lärarna har inte haft möjlighet att ha tillsyn över eleverna då de har behövt förbereda sin nästa lektion. Vi behöver se möjligheterna att ordna tillsyn av elever om/när elever inte hinner ut för att ha rast. Men framför allt behöver vi utöka elevers möjlighet att ha sina raster utomhus. Det är också viktigt att alla lärare hjälps åt att skicka eleverna ut på rast när de har längre raster, såsom morgonens gemensamma kortrast samt lunchrast. Om varje lärare säkerställer att eleverna går ut på rast efter deras lektion så kan vi förebygga konflikter och otrygghet i korridorer.

Elever som ska ha bild eller slöjd trängs ofta i korridoren utanför dessa ämnessalar innan lektionerna börjar. Det går inte att ändra lokalerna men kanske kunde eleverna vänta utanför byggnaden och släppas in av lärarna före lektionstid. Frågan om huruvida ytterdörrarna ska kunna låsas tills en lärare öppnar dörren och släpper in eleverna kan behöva aktualiseras i nödfall.

Fortfarande finns det elever som har känt sig kränkta av andra elever såväl på fritidshemmet som i olika årskurser. Vanligaste sättet att bli kränkt på har varit att eleverna har blivit retade genom elaka ord och kommentarer. Denna typ av verbala kränkningar har dessvärre varit konstant hög under de senaste åren. Tyvärr verkar vissa kränkande ord användas så slentrianmässigt mellan elever att särskilt äldre elever inte ens reagerar längre då dessa ord används, vilket lär också bidra till att användningen av dessa ord fortsätter. Kanske har också vi vuxna lagt ned för lite tid och energi för att lyfta upp elevernas språkbruk mot varandra och dess konsekvenser i våra samtal med eleverna, eller? Hur kan vi förverkliga vår nolltolerans gentemot verbala kränkningar under läsåret 22/23? Vi behöver ta nya kraftfulla, gemensamma tag för denna typ av kränkningar, eftersom genom att göra det så kan vi även på sikt minska antalet fysiska kränkningar eleverna emellan. Utifrån dokumentationen i DF-respons kan vi nämligen se att det inte är ovanligt att de verbala kränkningarna också ofta leder till fysiska kränkningar elever emellan.

De olika utvärderingarna visar också behovet av att utveckla förebyggande åtgärder gällande lågstadiets skolgård inkl. elevernas utomhusraster. Även om antalet rastvärdar i åk F-3 har av skolledning bedömts ha varit tillräcklig under läsåret 21/22 så har såväl elever, personal som vårdnadshavare lyft upp behovet av flera rastvärdar. Det har inte alltid funnits vikarier för frånvarande rastvärdar vilket är ett problem som behöver lösas inför kommande läsåret. I syfte att förebygga kränkningar och utöka trygghet på skolgården behöver vi även begränsa skolområdet och utveckla vår rastverksamhet ytterligare.

Även mellan- och högstadieelever föreslår utökning av antalet rastvärdar såväl i korridorer som utomhus. En del föreslår även tydligare och hårdare disciplinära åtgärder för de elever som kränker andra elever. Även åtgärder gällande elevernas lär- och rastmiljöer föreslås av olika elever. Elever vill få mer tillgängliga och öppna platser där de kan vistas under sina raster. Det är viktigt att vi hör samman elevernas förslag på förebyggande åtgärder gällande vuxennärvaro och tillgängliga miljöer på mellan- och högstadiet. Något att tas upp på de olika elevråden?

Även om majoriteten av eleverna vet vad de ska göra om de har blivit kränkta så finns det fortfarande för många elever som inte vet det. Vi behöver säkerställa att varje elev vet det genom riktad information i början av varje termin.

Cirka 22 % av skolans elever menar att personal inte behandlar pojkar och flickor lika. Eftersom skolan ska ha likabehandling av alla elever oavsett kön etc. och alla elever ska känna att de behandlas lika, behöver skolan fortsätta att utveckla sitt systematiska genusarbete under lå 22/23. Under vt 2021 startade en s.k. genusgrupp på skolan. Genusgruppen kommer att ansvara för att föra skolans arbete med genusfrågor vidare samt utvärdera det arbete på olika sätt.

Resultatet på den aktuella kartläggningen pekar tydligt på vissa förbättringsområden på skolan:

1. Förebyggande arbete gällande trygghet gällande omklädningsrum, kapprum i lågstadiebyggnaden, lågstadiets skolgård, högstadiekorridoren samt korridoren/entrén i G-huset och utanför bild- och slöjdsal.
2. Förebyggande åtgärder i syfte att öka elevers trygghet med andra elever än klasskamrater samt med lärare som elever inte känner.
3. Målinriktat och kontinuerligt arbete kring elevernas språkbruk i syfte att eliminera elaka ord och kommentarer. Tätt samarbete med vårdnadshavarna krävs i detta arbete.
4. Förebyggande åtgärder gällande skolans arbete med olika genusfrågor inkl. likabehandling av flickor och pojkar.

Rutiner för akuta situationer

Policy: Nolltolerans mot kränkande behandling och trakasserier ska råda på Vendelsömalmskolan. Detta gäller såväl elever som personal.

- All personal ska säga till om någon genom ord eller handling kränker eller trakasserar någon annan. Personalen ska säga ifrån och hänvisa till att beteendet är oacceptabelt och förbjudet i lag.
- All personal ska reagera omedelbart genom att ingripa och avbryta pågående kränkande behandling.
- All personal ska anmäla misstanke om kränkande behandling i DF-respons och genom det till rektor/biträdande rektor/trygghetsteamet.

Vendelsömalmskolan ska skyndsamt utreda vid misstanke om kränkande behandling och trakasserier samt utan dröjsmål vidta lämpliga åtgärder om det visar sig att trakasserier eller kränkningar förekommit.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På Vendelsömalmskolan ska personalen hålla sig underrättad om och sträva efter att ha klar bild över varje elevs skolsituation. Detta ska göras med hjälp av befintliga främjande och förebyggande åtgärder, såsom...

1. Forum för elevhälsa (FFE)

En gång i månaden träffas lärare inom en årskurs (åk F-6 och fritidshem) samt arbetslag åk 7–9 och elevhälsoteamet i FFE för att samtala om elever i svårigheter och hur vi kan bäst stötta dem. Ansvarig: Biträdande rektor och elevhälsoteam.

2. Samtal med klasslärare i åk F-3 och/eller fritidspersonal

Elever i åk F-3 har en och samma klasslärare under stor del av dagen och kan när som helst berätta om ev. kränkningar och trakasserier. Eleverna ska uppmanas att göra detta. Ansvarig: Klasslärare/fritidspersonal.

3. Mentorssamtal i åk 4–9

Mentor lyfter aktivt upp trygghetsfrågor med sina elever i samband med mentorssamtal. Eleverna i sin tur kan ta upp frågor om kränkningar/trakasserier med sin mentor. Ansvarig: Mentor i åk 4–9.

4. Skolans trygghetsteam

Trygghetsteamet, som består av personal från olika stadier, uppmanar såväl elever, föräldrar som personal att ta kontakt vid misstanke om kränkningar/trakasserier. Teamet utreder, åtgärder och följer upp anmälda kränkningsärenden som inte kunnat lösas av den personal som ansvarar för eleverna. Ansvarig: Samordnaren för trygghetsteamet.

5. Rastvärdar och personal som äter pedagogisk lunch i matsalen

Rastvärdar håller uppsikt över det som händer på rasten medan kökspersonal/all personal som äter pedagogisk lunch gör detsamma i matsalen. Personalen ska omedelbart gripa in vid eventuella kränkningar och trakasserier. Eleverna som uppmärksammar kränkningar och trakasserier kan rapportera detta till rastvärdar och personal i matsalen men även till all annan

personal på plats. Ansvarig: Rastvärdar och närvarande personal.

6. Uppmärksam personal

All personal ska uppmärksamma förändrade beteendemönster hos enskilda elever och elevgrupper, eftersom dessa kan vara tecken på att en elev blir kränkt alt. att elever kränker.

Tecken på att en elev blir kränkt kan t.ex. vara att en elev drar sig undan, ser ofta ledsen/olycklig ut, har svårt att koncentrera sig, saknar vänner, etc. Ansvarig: All personal.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och föräldrar kan vid misstanke om kränkande behandling och/eller trakasserier vända sig till elevens mentor, skolledning, elevhälsoteam, trygghetsteam eller annan personal.

1. Skolledning

Rektor Ulrika Pettersson (anpassad grundskola)	08-606 88 47
Bitr. rektor Anneli Molander (åk F-3)	08-606 88 10
Bitr. rektor Åsa Ambjörn (åk 4–6)	08-606 76 70
Bitr. rektor Pernilla Schoultze Barrientos (åk 7–9)	08-606 88 25
Intendent/Adm. chef Efsan Atci	08-606 88 41

2. Skolans trygghetsteam

Samordnare Helena Olausson
 Samordnare Jeffry Nsingi Miguel
 Bitr. rektor Åsa Ambjörn (åk 4–6)
 Kurator Sunita Långström
 Lärare Henry Ahlqvist (åk 7–9)
 Speciallärare Jannica Johansson (åk F-3)
 Fritidslärare Maria Larsson (åk F-3)
 Fritidsledare Susanne Solin (åk F-3)
 IKT- och biblioteksansvarig Vladimir Saldes
 Idrottslärare Anna Brusell (åk 7–9)

3. Skolans elevhälsoteam

Kurator Långström	08-606 86 95
Skolsköterska Maud Barkelius (åk F-6)	08-606 88 59
Skolsköterska Lena Holmqvist	08-606 49 45
Studie- och yrkesvägledare Louise Hardebjer	08-606 50 08
Socialpedagog Helena Olausson	
Speciallärare Jannica Johansson (åk F-3)	
Speciallärare Marie Järvi (åk 4–6)	
Speciallärare Anne Käyhkö (åk 7–9)	
Skolpsykolog Justina Hermansson	
Skolläkare Elisabet Jädersten	

Rutiner för att utreda, åtgärda och följa upp när elev kränks av andra elever

Så fort det finns misstanke om att det förekommer kränkningar ska detta skyndsamt utredas. Utredningen ska alltid ske med hänsyn till och respekt för den utsatte och andra inblandade. Alla kränkningar dokumenteras i DF respons. Den personal som uppmärksammar, eller får reda på att något skett har i uppdrag att starta en utredning och vidta akuta åtgärder. I de fall personalen anser att ärendet är utagerat efter de akuta åtgärderna och efter att erforderlig dokumentation gjorts, beslutar skolledningen tillsammans med personalen om det ska avslutas. Vid allvarliga och upprepade kränkningar kan ärendet lämnas vidare till trygghetsteamet enligt nedan.

1. Anmälan om kränkning/trakasserier

Alla former av kränkningar/trakasserier anmäls via DF-respons av den personal som första gången sett eller hört om detta. Då får såväl skolledningen som trygghetsteamet automatisk information om det inträffade. Vid mycket allvarliga kränkningar kontaktas skolledningen omedelbart för att säkerställa att de hunnit ta del av informationen.

2. Uppdrag att utreda

Helena Olausson och Jeffry Nsingi Miguel är samordnare för trygghetsteamet och uppdrar åt någon lämplig personal inom trygghetsteamet att utreda situationen. (OBS! Detta gäller enbart allvarliga, upprepade kränkningsärenden, som inte har gått att lösas med hjälp av den personal som först har tagit tag i saken). Vid samordnarnas frånvaro ges uppdraget av rektorn eller biträdande rektorer.

3. Utredning

Trygghetsteamet utreder situationen genom samtal med den utsatte eleven och den elev/de elever som befarats ha kränkt/trakasserat eleven. Information ska också vid behov hämtas från elevens/elevernas vårdnadshavare och från berörd personal.

Den utredande personen/Trygghetsteamet gör bedömningen om vilka insatser som ska göras.

4. Åtgärdsplan/Beslut om åtgärder i DF-respons

Om utredningen visar att en elev blivit kränkt/trakasserat ska trygghetsteamet i samråd med skolledning och vid behov i samråd med elevhälsoteamet planera åtgärder för att stoppa kränkningarna/ trakasserierna och för att förebygga att de uppstår igen.

I åtgärdsplanen ska det tydligt skrivas vad som ska göras, hur och när åtgärderna ska genomföras, vem/vilka som ska genomföra dem samt hur åtgärderna ska utvärderas.

Åtgärderna formas utifrån varje enskild elevs behov och därmed olika för alla elever. Exempel på åtgärder:

- *Samtal som grund:* Trygghetsteamet använder ofta enskilda samtal och kontinuerliga uppföljningssamtal med den utsatte eleven och den elev/de elever som kränkt/trakasserat under en tidsbegränsad period som en grundläggande åtgärd. I samband med samtalen avsluts också avtal om vad eleven förväntas göra tills nästa samtal med eleven.
- *Individuell åtgärdsplan:* Vid behov kan en individuell åtgärdsplan upprättas för den utsatte eleven och/eller för den elev som kränker/trakasserar.
- *Disciplinära åtgärder:* Vid behov kan Vendelsömalmskolans åtgärdstrappa - som bygger på rektorns möjligheter att vidta disciplinära åtgärder enligt Skollagen (2010:800)

- användas. OBS! Det finns ingen universell metod som fungerar vid varje tillfälle utan åtgärderna utformas utifrån det aktuella behovet.

- *Övriga åtgärder:* I varje enskilt fall görs en bedömning om en anmälan till socialtjänsten eller polis ska göras. Skolledningen upprättar anmälan.
- Vid kränkningar på Internet där både offer och förövare är kända agerar skolan som vid andra fall av kränkningar genom samtal med inblandade och föräldrakontakter. Om kränkningarna är anonyma samtalar skolan med den drabbade och stödjer denne. När det sker kränkningar så kontakter skolan också den hemsida där kränkningarna skett, uppmärksammar sidan på detta och uppmanar ansvariga på sidan att ta bort materialet.

5. Uppföljning av kränkningsärende

- Rutinerna för uppföljning och utvärdering av åtgärdsplanen kan variera från fall till fall. Vissa kränkningsärenden, som kunnat utredas och åtgärdas omedelbart, kan avslutas utan uppföljning.
- Dokumentation av uppföljning sker i DF-respons.

6. Ärendet avslutas

- När kränkningarna/trakasserierna stoppats och åtgärdats, avslutas ärendet i samråd med den utsatte eleven, den utsättande eleven och aktuell utredare alt. trygghetsteamet. Utredaren skriver då i DF-respons att ärendet är utagerat.
- Skolledning avslutar ärendet officiellt i DF-respons.

Rutiner för dokumentation av kränkningsärenden

1. DF respons - anmälningar och utredningar om kränkande behandling enligt Skollagen (2010:800)

All personal på Utbildningsförvaltningen ska göra en anmälan om kränkande behandling, när så krävs. Inloggning sker via Haninge kommuns intranät, vilket innebär att personalen inte behöver ange några inloggningsuppgifter för att komma in i systemet. Detta gör att systemet är lättillgängligt att hantera för all personal. Anmälan skickas till rektor/ansvarig biträdande rektor och till huvudmannen. Den som har gjort en anmälan blir automatiskt utsedd till utredare av ärendet, men rektor/ansvarig biträdande rektor kan tilldela en annan person rollen som utredare.

Åsa Ambjörn är Vendelsö malmsskolans administratör som tilldelar roller till användarna. Genom att samla alla anmälningar och utredningar i ett verksamhetssystem möjliggörs en systematisk överblick och vi kan på ett enkelt sätt få fram statistik och rapporter. Ansvarig: Rektor/biträdande rektor och trygghetsteam.

Alla kränkningar mot elever dokumenteras i DF-respons.

2. KIA – Haninges incidentrapportssystem: Rapport om personskada – elev

Hot, våld, kroppsliga och materiella skador etc. ska rapporteras i kommunens system KIA. Personalen som bevittnat alt. tagit tag i saken ska snarast informera skolledningen om det inträffade och rapportera detta senast samma vecka som incidenten inträffade. Ansvarig: All aktuell personal.

Ansvarsförhållande: Rektorn har det övergripande ansvaret för att skolans personal känner till

och följer skolans rutiner för akuta situationer. Rektorn/biträdande rektor ansvarar för att uppdra åt någon personal att utreda, åtgärda och följa upp akuta ärenden. All personal ansvarar för att hålla sig informerad om vilka rutiner för akuta situationer som finns på skolan samt att följa upp dem. De ansvarar också att snarast möjligt informera skolledningen om det inträffade.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal:

Så fort det finns misstanke om att elev kränks av personal ska detta skyndsamt utredas. Utredningen ska alltid ske med hänsyn och respekt för den utsatte och andra inblandade. Även i detta fall används systemet DF respons.

1. Anmälan om kränkning

När en elev känner sig diskriminerad eller kränkt av någon vuxen ska eleven eller dennes vårdnadshavare vända sig till elevens mentor, skolledning, skolsköterska, elevhälsoteam, trygghetsteam eller annan personal.

2. Information om anmälan till rektor

Rektor informeras och ser till att ärendet utreds samt dokumenteras.

3. Utredning

Rektorn uppdrar åt biträdande rektor eller en annan lämplig personal att utreda och dokumentera ärendet.

- Utredande samtal med kränkt elev.
- Utredande samtal med den som anmält (om det är en annan än eleven i fråga).
- Utredande samtal med elever/personal som har kunskap om ärendet.

4. Rektor samtalat med anmäld personal

Den som blivit anmäld/tilltalad informeras av rektor, om så önskas tillsammans med facklig representant.

5. Åtgärder/Disciplinära åtgärder

Rektor vidtar åtgärder i enlighet med det som utredningen visar. Det kan handla om tillrättavisande eller rådgivande samtal med den anmälda eller samtal mellan parterna. I det sistnämnda fallet ska även någon ur skolledningen samt vårdnadshavare finnas med.

Vid allvarlig kränkning framförs en skriftlig erinran. Även andra disciplinära åtgärder enligt LAS kan komma att vidtas om kränkningarna inte upphör.

Den anställda ska erbjudas stöd från företagshälsovården.

Om utredningen visar att brottsmisstanke finns görs polisanmälan av rektor. I samband med att polisanmälan görs tas också kontakt med socialtjänsten så att de, vid behov, kan erbjuda stöd till elev med familj.

Vid allvarlig kränkning kontaktas alltid linjechef och personalavdelning. Om ärendet behandlas på skolan görs en uppföljning av ärendet inom tre veckor.

Ansvarig: Rektor

Begrepp (DO)

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling.

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på Lunarstorm. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. 36

Bilaga 2

Diskrimineringsgrunder (DO)**Kön**

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hänglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och i stället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på vad som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en

religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon bli ledsen, men det fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Handlingsplan vid kränkningar på sociala medier

Vendelsömalmskolan ska behandla kränkande behandling, trakasserier och mobbing på sociala medier enligt skolans rutiner att utreda, åtgärda, utvärdera och dokumentera.

För att säkerställa underlag för utredning ska följande göras:

- Ta en skärmdump av kränkningen om meddelandet eller bilden fortfarande finns kvar.

Anmäl kränkande inlägg på sociala medier genom nedanstående länkar.

Facebook:

<http://www.facebook.com/help/contact/274459462613911>

Youtube:

<https://support.google.com/youtube/answer/142443?hlrm=en>

Instagram:

http://www.facebook.com/help/instagram/519598734752872?locale=sv_SE

http://www.facebook.com/help/instagram/489507671074566?locale=sv_SE

Kik:

<https://kikinteractive.zendesk.com/entries/23518788-I-m-being-harassed-on-Kik-What-can-I-do>

Vid grov brottslig handling så görs polisanmälan av skolläddningen.